

MAGYAR KURIR.

N^{r.} 25.

Indult Bétsből, Pénteken, September 23-dikán, 1831.

N a g y B r i t a n n i a.

Ő Felségének az Anglus Királynak megkoronáztatása, a' f. h. 8-dik napján, ilyen tzerimoniával ment végbe: A' Király és Királyné 8, a' Királyi Hertzegek és az Udvari-Tisztek pedig mind különkülön 6 lovas pompa kotsijokban megérkezvén dél előtt 11 órakor a' Westminster-abtei nevű Templomhoz, a' hol t. i. a' koronázás szokott megesni, az abba való pompás menetelt a' következő rendel tartották: Elöl ment a' Westminsteri Dékán, azután a' Király szolgálatjában lévők, ezeket követték, a' Nagy petsétörző; a' Ministeri Tanács Elölülője, az Irlandiai Cancellarius, a' Nagy Cancellarius, a' Canterbury Érsek, mindenik a' körülte szolgáló Nemesúrfiakkal. Ezek után mentek, a' Királyi házból való, nevezetesen: a' Cambridgi, Cumberlandi, Gloucesteri fényes pompa ruhákba öltözött Hertzeg Aszszonyok számos késérőiktől körülvétve. A' Királyné, az előtte menő Udvari tisztséggel; azután a' Királyi Hertzegek, nevezetesen a' Gloucesteri és Cumberlandi Hertzeg. Utóljára a' Király karmazsinpiros pompás öltözetben, előtte menvén az Irlandiai és Skótziai Nagymarschallok, a' Leinsteri Hertzeg, Gróf Errol, az Anglia Earl-Marschallja; Gróf Grey a' Status kardjával; Hertzeg Wellington mint Anglus Nagy-Marschall; a' Richmondi Hertzeg a' Királyi pál-

tzával; — Hamilton Hertzeg a' koronával; a' Sommerset Hertzeg az Országalalmájával: a' Carlislei Püspök a' keresztelő edényel, — Chichesteri Püspök a' Bibliával, és a' Rochesteri Püspök az Úrasztali Pohárral. A' Királyt nyomban követték a' Hertzegeknek legöregebb 6 fiai és nagy számú fényes Kísérők. Minekutánna a' Király és a' Királyné térden állva könyörgéseiket elvégezték, az Ország székebe leültek. Az Ő Felségek bemenetele alatt mondott éneklés után a' Londoni Püspök predikált. Ez meglévén a' Király a' Koronázási esküvést az oltár előtt térdepelve és kezét az Évangéliomra téve a' Canterbury Érseknek letette. Ekkor a' Koronának minden tizmerei a' Királynak által adódván, a' Korona fejére feltétezt. Mihelyt a' Király megkoronáztatott és a' Thronusra felült először is a' kalapjokat feltett Pairek és Püspökök hódolását fogadta el. Az Érsektől majd a' Királyné is hasonlóképen megkoronáztatván, a' Király balján helyheztetett tulajdon Thronusát elfoglalta. Ekkor a' Király és Királyné az Ur Vatsorát vették fel az Érsektől és a' Westminsteri Dácántól, — midőn e' meg esett a' Segrestyében a' Bársony köpönyeget és a' Korona tizmereit letették. Ez alatt a' kimenetelre való készületek megtéteztvén, azzal a' rendel, mellyet az ide jövetelkor tartottak, Ő Felségek az egész népnek öröm Eljenkiáltásaik

között palotájokba vissza tértek. Estve a' város igen szépen ki vólt világosítva, a' Játékszínekbe való menetel fizetés nélkül mindennek szabad vólt. Ugyan tsak estve az Udvarnál fényes vendégség tartatott, mellyen, a' Kenti Hertzeznét és Victoria Hertzeg Aszszonyt kivéven, a' Királyi familiának Angliában lévő minden tagjai és az Országnak legfőbb rangú Személyei mindnyájan jelen vóltak.

A' Felső ház Sept. 6-kán tartott Ülésének a' Sussexi Hertzeg egy írást adott által, mellyben igen sok érdemes emberek, kik az úgy nevezett Esküdtek Törvénszékének részszerént ítélő bírái, részszerént rangjokra nézve nagyobbak, hogy sem annak tagjai lehettek volna, nevek aláírásával, a' halálos büntetések száma kevesítéséért, és általjában az anglus főbenjáró törvénykönyvön való változtatásért esedeznek. Ez alkalmatossággal Ő Királyi Magassága az Ülést, a' kértök tekintetben való vetelére figyelmeztette, úgymint a' kiknek tehetségek 10 Millio Font Sterlingre megyen, és a' kik hogy valamelly gonosztévőt, kit bűnösnek magok elismertek, sokszor kénteleltettek felszabadítani, tsak azért, mivel a' halálos büntetésnek arra való kimondását semmiképpen nem tudták lelkek esméretével megegyeztetni. Mint-hogy, úgymond ő jól esmeri azt az érzést, melly a' Királynak mostani Igazgatását lelkesíti és vezérli, tellyes bizodalomban van a' felől, hogy az, a' Nagy Britanniai Törvényhozás ezen nagyon érezhető hijános voltán a' lehető hamar-sággal siet segíteni. Ő ugyan nem akarja a' halálos büntetést egészen eltörlni, — a' felől mindazáltal tökéletesen megvan győződve, hogy a' bizonyosan elkövetkező büntetésnek sok esetekben hathatósabb ereje van a' gonoszságtól való elrettentésre, mint azon keménységnek,

mellyet most, de tsak ritkán, gyakorlunk. Egyéberánt a' Hertzeg azt állította, hogy ez a' dolog az ő figyelmetességének régi tárgya, és azt meg is bizonyította az Angliában és Frantzia Országban 1825-től 1828-ig történt törvényes büntetések összehasonlítása által. A' Lord Cancellarius a' Kérő levél tárgyát helyben hagyta 's a' Hertzeggel egyező értelemmel vólt, abban, hogy a' törvénytévő hatalom igen helytelenül tselekszik, midőn számtalan különböző bűnöket ugyan azon módon kíván büntetni. Kimagyarázta a' halálos büntetésnek egész mivóltát és hogy mennyiben van és nints az embernek jussa, azt embertársa ellen fordítani. Utóljára pedig az Esküdtek ellen kelt ki, a' kik letett esküvések tartalma ellen magokat Törvényhozókká tették, midőn a' helyett, hogy tsak arról hoztak volna eldöntő ítéletet, hogy a' bé Vádoltatott bűnös e' vagy nem? a' törvény keménysége által arra indítottak, hogy meggyőzésekkel ellenkezőképpen ítéljenek.

A' Nyúgot-Indiai szigetekről jött tudósítások szerént, egy, a' Szent Háromság szigetein Junius 25-kán dühösködő Orkán a' több déli szigetekeken is tetemes pusztításokat tett. A' mint Grenada Szigetéből írják, ott 1780 dik eszt. óta az idéniekhez hasonló rettenetes szélvész nem uralkodott. A' Gyarmatokon esett kár 80,000 Font Sterlingre becsültetik. Ezen szigetek között némellyeken, nagy szorongattatásba hozta az embereket azon hír, hogy az Anglus Ministerium a' rabszolgaságot minden gyarmatokon el akarja törlni. Mind a' mellett is, hogy már egy idő óta gondolkozik az Igazgatás olyan eszközökről, mellyek által a' rabszolgáknak apródonként szabadságot szerezhethetne; nem szükség hosszsan mutogatnunk, hogy az, t. i. a' Rabszolgaságnak a' gyarmatokon való

eltörlése, az Igazgatásnak nem tzelja. Nagyobb része a' rabszolgáknak a' dolgot meg nem foghatván, az engedelmesség megtagadásával fenyegeti Angliát, — a' mi valósággal legjobb mód volna annak siettetésére, a' mitől olly igen felnek. Sokkal nagyobb lévén a' színes emberek száma, mint a' fehéreké, ezek okosabban tselekednének, ha tsendesen várnák azt el, a' mit az ezen részbeninteresse nélkül dolgozó Nagy emberek vélekedései velek közleni jónak találnak. Halifaxban a' Cholera híretől annyira megijedtek, hogy azon hajóknak, mellyek Rigából nem sokára oda fognak érkezni bizonyos ideigvaló veszteglés határozódott.

F r a n t z i a O r s z á g.

Hajdani Status tanácsos C o r m e n i n, Aug. 30 kán, a' Pairek Kamarájának jövendőbeli formája felett tartott vitatások alkalmával, több frantzia Ujságok Szerkeztetőihez egy Kerülő-írást botsátott, mellyben Ő, ámbár maga is a' Követek Kamarájának tagja és több ízben tettesküvések által köteleztetik a' mostani polgári alkotmányhoz; mindazáltal Frantzia Országának a' múlt esztendőben hozott minden végzéseit, a' Nép Uralkodása ellen valóknak és így semmiknek ítélvén, minden eddig volt lázszatók között a' legzabolátlanabb maga viséletet mutató módon, (a' mint ő nevezi) Fő gyűlésre hívja öszve a' népet, és azt kívánja, hogy az a' jelen polgári alkotmánynak minden tzikkelyeiről, még a' Ktrályi méltóságot illetőket sem vévén ki, vélekedést adja. Ezen tsudálatos ajánlás szolgáltatott a' Journal de Parisnak alkalmatosságot arra, hogy gondolatjait a' nép Uralkodása alaptételeiről közre botsássa. Ezeknek főbb és nevezetesebb vonásai ezek: „Ideje már

egyszer, hogy vizsgálás alá vétessék, mit kell érteni azon nép uralkodása alatt, melly után sok megelegetlen emberek olly nagyon óhajtoznak. A' Nép-Uralkodása — több mint Juss — ollyan valóság, mellynek szükség, hogy magát minden hatalom alá vesse. Nem egyéb az, mint a' többség uralkodása, — jussa rövideden az erősebbség jussa (jus fortioris). Ezen valóságos alaptételekből indulván ki, minden haszontalan tzivakodásoktól mentek leszünk. Mihelyt valamelly magára hagyatott, semmi idegen hatalom által nem határozott Nemzet, valamelly hatalomnak — már az akármi legyen — megengedi azt, hogy ő elébe törvényt szabjon, és azt a' hatalmat, magában elesmeri; akkor ezt a' hatalmat, a' nép uralkodása teremtette. Mert ha nagyobb része a' nemzetnek nem akarná magát azon hatalomnak alá adni, ha azt a' magamaradására nézve hasznosnak nem látná, mimódon állhatna tsak egy pillantásig is az a' hatalom? Az Uralkodó nép jussa nem egyéb az erősebbség jussánál; míg az erősebb rész a' gyengébbet le nem tapodja, jele, hogy annak létében megegyez. Ebben a' tekintetben éppen ollyan törvényes Igazgatás formája volt Dániában az Absolutismus, mint Angliában a' Magna Charta, és a' Frantzia Tsászárságnak Constitúciói. Ha az Ujságíróknak tzeljök a' lett volna, hogy a' feljebb mondott Határozás által, szerezzenek a' Nép-Uralkodása alaptételének olvasóik előtt tekintetet; bizonyosan el kellett felejténiük azt, a' mit a' nép uralkodásának nagy Oraculum, a' Contrat socialnak Szerzője az erősebbség jussáról írt: Az, a' mit erősebbség jussának neveznek, úgymond Rousseau nem egyéb egy értelem nélkül való öszzeviszsa beszédnél (un galimatias inintel-

ligible). Mikor a' jussnak alapját az erő teszi, a' következésnek az okkal együtt vege van; — a' nagyobb erő, a' kisebbet lenyomhatja, következésképpen a' mi ma igazság volt, hólnap igazságtalanság lesz. Mihelyt valakinek az Engedelmisségről büntetés nélkül lemondani módja van, az azt ezen Rendszerben szabadon teheti; és ha az erősebbnek, mindenkor igazsága van, annak megőltalmazása tsak attól függ, hogy az ember erősebb legyen. De ugyan mitsoda juss az, a' mit nem a' kötelesség, hanem valami erőltetett engedelmisség támogat. Ezek szerént tehát a' Nép uralkodása alaptételének, ha az tsak az erősebség jussára építetik, a' Törvény tudományban semmi helye nints. Nekünk pedig tökéletes igazságunk lesz, ha ezen veszedelmes alaptételnek elébbeni meghatározását vakmerően nem mentjük, hanem annak semmiségét és meg nem állhatóságát megvalljuk, (a' mit akaratunk ellen is kell tselekednünk), és a' Státus jussával egyező józan gondolatokra, — a' mit hasonlóképen, ha akarnánk sem kerülhetnénk ki, — térünk vissza.“

Cormenin Urnak, e' feljebb említett Felszóllítása ellen, két Követek küldöttek (Devaux és Ceratry) a' Journal des Debats Szerkeztetőjéhez egy írást, melly így végződik: „A' Nemzeti Uralkodás olyan Istenség, mellynek Cormenin Úr, mindent, a' többek között magát a' Nemzetet is feláldozná. A' nélkül, hogy ezen Kérdést vizsgálgatónánk, hogy mennyiben lehet részes egy Nemzeti Uralkodás (mert bizonyos helyes okoknál fogva nem nevezzük azt Nép-uralkodásának) a' nyilvános Hatalmak formálásában? rövideden és világosan tsak azt mondjuk: hogy semmi állandó caractert annak nem tulajdonítunk, mert ez éppen annyit tenne, mint a' társasági rendnek felbomlását kiáltani

ki. A' Nép Uralkodására, az az a' számnak és a' rakásnak testi elsőbbségére való további útalással lehetetlen, hogy a' Státus Kormányozása megállhasson. — Az értelem és az igazság mindenfelől kinyilatkoztatják magokat.

Sept. 5-kén egy Párisi Sállalkereskedő fáabrikája előtt lázzadás ütötte ki magát, melly éjtszaka egynehány aszszonyoknak és férjfiaknak fogságba való tétele által tsendesedett le. Más nap ismét sok aszszonyok sereglettek egybe; hihetően, hogy a' tegnapi zenebonát ismét elkezdjék, és még több Ujság kívánók borították el az Utszákat, talán hogy magokat, a' még eddig nem látott Aszszony - lázzadásban gyönyörködtessék. Sept. 7 és 8-kán ismét egész nap gyülekeztek az említett helyen sőt másutt is a' városon öszve a' nyughatatlanságnak és zenebonának baráti, — de a' mindjárt talpra állott Nemzeti gárda, lovas és gyalog katonaság hűséges vígyázása mellett kevésre mehettek. Azt mondják, hogy maga Perier Casimir Úr is, Ministeri öltözetében, Lobau Marschall, Főtisztek és számos lovasoktól kísértelve ezen a' napon délután némelly útszákön keresztül lovagolt. Egy néhány utak elzáródtak. — Valahol tsoportozások voltak, oda azonnal seregek küldettek, sokan elfogattattak. Estveli 10 órakor tsendesség lett, melly az ólta meg nem háborított. — Ezen lázzadásoknak ugyan Politikai caracterek nem volt, de még is egy két pillantásig (mert hirtelen el nyomták) úgy ment, hogy még szerentsétlenségek is történtek, nevezetesen a' kövel hajigáló sokaság egynehány katonát megsebesített, a' másik részről pedig egy munkás ember bajonéttal keresztül szúrattatott.

Párisból. Sept. 11-kén. A' négy hatalmasságoknak nevezetesen Ausztria,

Anglia, Burkus és Orosz Országnak Képviselei, levelet küldöttek a' Frantzia Igazgatóságokhoz, mellyben azok a' 12,000 főből álló Frantzia seregnek Belgiumban való tartása ellen kikelvén, nyilván megizenik, 1-ször, hogy annak továbbra való ott maradása Frantzia Országot a' több hatalmasságokkal ellenséges állapotba fogja helyheztenni. 2 szor, hogy ha Frantzia Ország tüstént elégitő feleletet nem ad, a' Hatalmasságok minden további halasztás nélkül a' legerősebb rendszabásokhoz fognak folyamodni. A' Frantzia Igazgatóságok, először ugyan idegennek mutatta magát a' kívánt dolog telyesítésére, de későbbben engedett, és csak azt kérte, hogy seregét Sept. végével hozhassa ki. Azt mondják, hogy az Sept. 25-ikén fog megindulni és 30-ikra jön által a' Frantzia földre. — Ezt a' dolgot, a' mint a' Journal du Commerce egy Londonból Sept. 9 kén vett levél után mondja, a' Conferentzia a' mult Kedden; az az Sept. 6 kán; a' legtsínosabb és illendőbb kifejezésekkel protokollisálta ugyan, de Taleyrand Hercegnak szóval tudtára adta: hogy ha Frantzia Ország a' Conferentia kívánságát nem telyesíti, ez olyan módot vesz elő, a' mi a' Frantzia Igazgatóságoknak éppen nem fog tetszeni. — A' Conferentzia ezen határozására Gen. Baudrand tegnap előtt, Gróf Grey vel való beszélgetése közben, azt a' megjegyzést tette, hogy a' Perier' Ministeriumának e' miatt ki kell lépni, 's hogy ez meg ne essék, a' Frantzia ország elébe tett kívánság telyesítését el kellene engedni. A' Minister ezt felelte, mi annak eltávoztatására, a' mitől a' Generál Úr tart, már több ízben mindent megtettünk; de már egyszer végének kell lenni az engedéseknek.

B e l g a O r s z á g.

Sept. 8-kán a' Belgák Királya, a' következő beszéddel nyitotta meg az Országgyűlést: „Uraim! Szerentsémnek tartom, hogy most másodszor vagyok a' Nemzet Képviseleinek közepette. Azon szeretetnek és hív ragaszkodásnak bizonyosságai, mellyet a' Belga Nemzet, ezen En fogadott Hazámba való belépésemről fogva hozzám mutat, háládatos érzést gerjesztenek az En szívemben. Midőn a' Nemzetnek ezen önkéntes hajlandósága valami nemes és igazságos reá tartást ad En belém, Velem egyszersmind kötelességeimet is, mind megesmerteti. Reménylem, hogy En, állapotom számtalan nehézségein, az Urak erejétől 's tapasztalásától gyámolítottatva fogok győzedelmeskedni. Ha azon alaptételek, mellyekre Constitutióunk építettett, és azon Törvény ajánlások, mellyek most tárgyai lesznek az Urak tanátskozásainak illendőképben kifejtődnek, akkor jut Belgium a' Szabadságnak legfelsőbb pontjára. Az a' Krisis, mellyen ennek az Országnak, hogy politikai módon úja szülessék, keresztül kellett menni; megtsonkította ugyan egy kevés időre az ő testi Interestéit: de ha öszvevetett vállal igyekszünk a' Mesterségek és Kereskedés felelevenítésén és erős alapokra való állításán, a' külső Hatalmasságok és Nemzetek bizodalma megnyerése és költsönös segedelme által, mind azokat vissza fogjuk szerezni. A' Hollandiával való egyenetlenségünk eligazítását tárgyzó alkudozások elkezdődtek. A' Belga Nemzet betsülete és Interestéje azokban az illendő állhatatossággal és méltósággal fog oltalmazódni. Mint az Urak, és az egész Nemzet, En is egész bizodalommal várom azoknak kimenetelét és tikkelyei

eleikben fognak az Uraknak terjesztödni. Belgiumnak az öt Hatalmasságok általma alatt lévő Neutralitása, a' mi Óltalmazás Rendszerünkön módosításokat tehetett. Ezen dolognak megtörténhető voltát, a' mellyet tulajdonképpen azon hatalmasságok fundáltak meg, a' kik 1815 a' várak építésében részt vettek, a' Nemzet minden kétségen kívül elfogja esmereni. Ollyan alkudozások is fognak tétetni, mellyek szerént ezen várak között némeltyek lerontódhassanak. Ha szerentsénk lehet azon köteleket, mellyek a' két Nemzetet egyesítik szorosabban egybeköttni, az által Belgium Frantzia Országnak a' maga háládatossága bizonyosságát, Európának pedig a' Frantziák Királya egyenességéhez való igazságos bizodalmanak fogja jelét mutatni. — Ekkor a' Király beszédét azon segedelempre fordította, mellyet Belgium a' Hollandusokkal folytatott háború alkalmával nem régen nyert Frantzia Országtól, és az abban szerensébb előmenettel vitézkedő Belga seregekre, ha t. i. azok kedvezőbb állapotban lehettek volna. — Továbbá így folytatja beszédét: Uraim! hogy Seregoink jobb karba helyeztessenek, szükség, hogy nagy figyelmet fordítson a' nemzet a' már elkezdett újításokra, és azokat olly munkássággal folytassa, mellynek jó következései legyenek. Tsak így állíthat Belgium kevés napok múlva olly sereget elő, melly ha a' szükség ismét úgy hozza magával, az ő Királya körül egybegyűlve, úgy tudja óltalmazni a' Haza függetlenségét és jussait, hogy az néki mindenkor betsületére szolgál 's reá belöle hasznok hárúlnak. A' mostani Ülések alkalmatosságával ollyan Törvényjavallatok fognak az Úrak elébe terjesztetni, mellyek az Igazgatószekeket megfogják hatalmazni, hogy tör'sök sereget formálhasson, a' katonákban ismét bizodalmat önthessen

és illendő jutalmat adhasson annak, a' ki magát a' veszedelemben megkülömböztette. Én, Uraim! az Uraknak leginkább a' Finantzia dolgát kötöm szívekre. Nem esmeretlen Én előttem az a' gond, mellyet a' közöncéges szolgálatoknak ezen fontos-része megkíván. Uralkodásomnak főbb rúgói között való lesz, a' közöncéges költségeket úgy intézni, hogy a' takarékoság által, a' Népnek, az azt nyomni szokott terhén lassan lassan könnyebbitsek. De még most áldozatokra van szükségünk, részszerént a' Sereg újonnan való elintézésére szükséges költségek meggyőzésére, részszerént pedig a' bevétel megkevesedésének pótolására, melly a' mi mostani környülállásunkban szinte elkerülhetetlen. Megmutatta a' nemzet, hogy húzza ki magát azon áldozatok alól, mellyeket az Ország betsülete és haszna kíván. Ugyan az el fogja tudni hordozni az ollyanokat is, mellyeknek szükséges voltát az Igazgatószekek meg fogja mutatni. Az egész Nemzetnek eddig hozzám mutatott bizodalmanál fogva merek számot tartani arra, hogy annak Képviselői velem együtt szívesen fognak munkálkodni mind azon rendszabásokon, mellyeknek az Ország java a' tzeljok, — és úgy hiszem, hogy reménységemben nem fogok megsalátkozni. Fogja tapasztalni Belgium, mint munkálódjuk Mi, ezen gondolattól lelkesítelve szerentséjét és ditsőségét azon hazának, melly ímé Nekem is hazámmá lett, és a' mellynek Én minden igyekezetemet fel szentelni soha meg nem szünök, a' mint legdrágább hajlandóságomat annak már feláldoztam.“ Ezekután a' Király, a' Gyűlést, mellyben vele minden Ministerek jelen voltak, sok Eljen! kiáltások között oda hagyta. 'S ekkor ajánlotta a' Gyűlés Elölülője, azon, tíz tíz Személyekből álló Öt Biztosságnak kinevezését, mellyek a' Képviselők meg-

hatalmazó írásait megvizsgálván jóvá hagynák. Minekutánna ezen Biztosságok Sors szerént való választásának vége lett, a' Gyűlés szélyel oszlott.

O r o s z O r s z á g.

A' Név a vize, Sept. 1-ső napjára viradóra irtóztató szélvész támadván, szokott nagyságán felyül, 7 láb és 4 hüvelyknyire emelkedett, erőszakos rohánása által, a' rajta lévő hajókat özsze zúzta, az útjában lévő fákat tövestől kitekerte, három hídját el seprette, és nagy darab térségeket elborított, különösen a' Galerai kikötőhelyben és annak vidékein irtóztató károkat okozott.

E l e g y e s D o l g o k.

Hufeland Kristóf Vilhelm, a' Burkus Király Udvari Fő Orvosa, ki igen sok derék Munkákat, azok között ama mindenek előtt esmeretes és kedveséget nyert Macrobioticát szerzette, a' folyó esztendő Sept. 11-dik napján a' Choléráról az itt következő rövid vélekedését tétette a' Burkus Státus Újságban közönségessé.

„Egy szó az én kedves Polgár társaimhoz a' Cholera ragadóságáról és az ellen legjobb Óvóeszközökről. Ezen kérdés felett: ragadós e' a' Cholera vagy nem? nagyon sok versengés vagy on közöttetek, — pedig igen egyszeres és könnyű a' reá való felelet. Minden esztendő Kikeletjén közönségesen Uralkodó nyavalyja köztetek a' Nátha. Senki sem kételkedik felőle, hogy azt a' nedves hideg levegőben kapja, valamint a' felől sem, hogy az, ha nagy mértékben van, egyik emberről a' másikra tsak egy tsók által is elragadhat. Éppen úgy van a' dolog a' Cholérával. Ez is eredetiképpen valami különös levegőromlottságból szár-

mazván, az a' kiben egészen kifejtődött, azt mással könnyen közölheti. Arra pedig, hogy elragadjon, az emberekben valami különös hajlandóság vagy elfogadhatóság kívántatik. A' mivel, Hálá Istennek! igen kevés ember bír. Mert a' tapasztalásnak eddig való bizonyosága szerént, ezt a' nyavalyát, magok azok a' Személyek, kik a' betegckhez legközelebb járnak t. i. az Orvosok és betegápolgatók, tsak igen ritkán kapják el. Eppen ezen elfogadhatóságnak is pedig, a' mit hasonlóképpen minden nap lehet tapasztalni, származása vagy akadályoztatása hatalmunkban van. Ugyan is, minden embernek ezen nyavalyába való esését, még eddig mindenkor, ezen két dolog előzte meg: — különösen az estveli és reggeli nedves hideg levegőn való Meghülés; és az élésmódban való hibázás vagy hogy megterhelte az ember magát, vagy pedig hogy nehéz emésztésű, a' forráson még keresztül nem ment és hidegítő eledelekkel és italokkal élt, 's így nyilván ezek adtak néki a' betegség elfogadására való készséget. Ezen elfogadó készség, és így tehát, a' Cholera ellen két óvó eszközök vagynak. Az első az evésben és ivásban való mértéktelenség, és a' fris gyümölts, ugorka, dinnye, saláta, az erős, kövér, nehéz emésztésű ételek evésének, a' ser, nyers tej, különösen pedig a' pálinka mértéktelen ivásának minden lehető módon való kerülése, mert a' tapasztalás tanítja, hogy leginkább a' részegesek esnek bele legkönnyebben. Másodsor, mindenek felett a' hasnak és láboknak a' meghüléstől való szorgalmatos megőrzése, — a' mit legkönnyebben megtehet az által, ha gyapjú haskötőt és strimflit visel. — Mind ezeket pedig a' Bátorlélek, és az Isteni gondviselés 's segedelemben való tántorítha-

tatlan Bizodalom erősíti meg, úgymint a' mi nélkül az ember egy szempillantásig sem lehet, 's a' melly által mindenem győzedelmet vesz és a' veszedelem idején rettenhetetlen."

Hufeland Kristóf Vilhelm.

Ezen tudós Öreg itt előadott javallásainak, és az Igazgatószéktől kiadott bölts rendszabások szoros megtartásának kell nagy részént tulajdonítanunk, hogy Berlinben, 200,000 lakosok között Aug. 31-dik napjától fogva, mikor t. i. a' nyavalya kiütött Sept. 13-káig tsak 227-en estek betegségbe. (Ezek közül 145-an hóltak meg, és Orvosi kéz alatt 60-an vagynak.)

B é t s.

Béts belső és külső városaiban Sept. 14-kétől Sept. 20-káig délig megbetegedtek choleraában 764 Személyek; meggyógyultak 47-ten, meghaltak 303-an; betegek voltak még 414-en.

Sept. 20-dika delétől kezdve 21-dikén délig megbetegedtek 76 tan; kigyógyultak 17-ten, meghaltak 24-en, orvoslás alatt maradtak 449-en. Ettől fogva:

Sept. 22-dikén délig megbetegedtek 60-non; kigyógyultak 35-ten; meghaltak 22-ten. — Esígy:

Eddig öszvesen megbetegedtek Sept. 22-dikéig délig 900-an, meggyógyultak 99-en; meghaltak 349-en, és orvoslás alatt vagynak még 452-ten.

M a g y a r O r s z á g.

Budán a' Kir. Helytartó Tanátsnak Üléséből Sept. 16-dikán kiadatott

Jelentése szerint a' Cholera nyavalya az utóbbi híradás óta több Törvényhatóságokba el nem terjedett. Jun. 13-dikától Sept. 15-kéig 2,043 Helyekben megbetegedtek öszvesen 208,556 személyek choleraában; meggyógyultak 69,608-an, meghaltak 99,004-en; orvoslás alatt vagynak 40,484-en.

H i r d e t é s.

Fő Méltóságú Hertzeg Batthyáni Filep Úr' Titt. Ö Kegyelmessége Körmendi Uradalom részéről köz hírré tétetik, hogy Tettes Nemes Zala Vármegyében, Zala-Egerszegh és Zala-Lövő között, a' Zala vize mellett fekvő Zala Szent Györgyi Helység minden némű haszonvételeivel együtt a' következő Mind-Szent hava' 10-dik napján a' többet ígérőnek árverés által haszonbérbe ki fog adatni. A' Feltételeket Bétsben a' Hertzegi Kormánynál vagy Körmenden az Uradalmi Tisztségeknél előre is meglehet látni. A' kibérelni szándékozók a' ki tett napon Zala Szent-Györgyön a' Tiszti lakásban reggeli 9 órára megjelenni ne terheltessenek.

Szeyff Alajos,
Gazdaságbéli Hertzegi Tanácsos.

A' pénz folyamat September' 22-kén;
közép ár:
A' Státus' 5p.Centes Obligátzióji 787/8
Az 1820-béli sorsosok, — —
Az 1821-béli hasonlók, — —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 39 1/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek — — for.ton
Conv. Pénzben.